

Lokalt foreslåtte verneområder i sjøen

Deler av kommunens sjøområder kan med fordel skjermes fra aktiviteter som skader livet i havet, slik som fiske med tung redskap, byggetiltak, utslipp eller motorisert båttrafikk. Her er noen tips.

Norges kyst- og havnatur er i verdensklasse. Her finnes et stort biologisk mangfold samt enormt verdifulle fornybare ressurser og økosystemtjenester: tareskoger, ålegress, rik bløtbunn, korallrev, gyteplasser, oppvekstplasser og beiteområder. Vi tar ikke godt nok vare på disse fantastiske naturverdiene i dag.

Naturvernforbundet anbefaler som FNs naturavtale at 30 prosent av havområdene vernes, både globalt, nasjonalt og lokalt. Marint vern er positivt for både naturmangfold, fiskeri, økonomi og lokalbefolkning.

Gode grunner for å etablere marint vern

- Livet i havet trenger noen plasser å være i fred, formere seg og kunne vokse opp trygt.
- Nullfiskesoner betyr mindre fiskemuligheter akkurat der, men ganske snart et overskudd av fangstmuligheter i områdene rundt.
- Marint vern styrker fiskebestander, bærekraftig reiseliv og lokal matauk.
- Et friskt og mangfoldig økosystem i sjøen gir motstandsdyktighet mot klimaendringer og forurensning.
- Det er lettere å holde godt fiskeri- og naturoppsyn innenfor bestemte områder enn overalt.

Slik kan kommunen innføre lokalt marint vern

Skal et marint verneområde være effektivt, må det beskytte livet i havet mot et vidt spekter av påvirkninger. I dag trengs det da statlige vernevedtak etter både naturmangfoldloven (for eksempel nasjonalpark eller naturreservat) og havressursloven (fiskerifrie soner), men også kommunene kan bidra.

TIPS 1. BESKYTT UTVALGTE SJØOMRÅDER I KOMMUNEPLANEN

Kommunen har en viss mulighet til å ivareta natur i sjøen gjennom arealplaner, både kommuneplan og reguleringsplaner. Som et minimum bør alle marine verneområder innført av staten etter andre lovverk merkes av og gis beskyttelse også i kommuneplanen. Men hva med å være i forkant med områder der kommunen ønsker vern?

Kommunene styrer gjennom plan- og bygningsloven sjøarealet ut til 1 nautisk mil (1852 meter) utenfor de ytterste skjærene. Gode utgangspunkt for verneområder i sjø kan være hummerlokaliteter, gyteområder, hekkeplasser for sjøfugl og så videre.

Kommunene kan i kommuneplanen gi planbestemmelser om forvaltning av

sjøarealet. Særlig aktuelt er adgangen til å fastsette planbestemmelser om «bruk og vern av vannflate, vannsøyle og bunn».

TIPS 2: BE OM STATLIG VERN AV SJØOMRÅDER I KOMMUNEN

Kommunene har mulighet til å fremme forslag til overordnet myndighet om mer havvern. Marine nasjonalparker, naturreservat og ikke minst sjøarealene i «marin verneplan» er alle innført av staten etter anbefaling fra kommunene.

Fiskeridirektoratet har også en invitasjon til alle kystkommuner om å melde inn kandidater for hummerfredningsområder, der det vil være forbud mot fiske med stående redskap som garn, ruse og teine. Slike fiskebegrensinger styrker i realiteten ikke bare hummer, men alle sjødyr innenfor reservatgrensene. De fleste områdeforslagene kommunene har meldt inn i denne ordningen, er blitt etablert. Fiskeridirektoratet sier de ønsker seg ett eller flere hummerfredningsområder i alle kystkommunene.

Det er også mulig å henvende seg til Fiskeridirektoratet med ønske om nullfiskeområde. Tvedestrand, for eksempel, har hatt en forsøksordning med sonering av skjærgården, hvor deler er totalfredet fra fiske.

Les mer:

Invitasjon til kommunene [om å foreslå hummerfredningsområder](#)
Om prosjektet "Aktiv forvaltning i sjøen" hvor [Tvedestrand har hatt sitt nullfiskeområde](#)
Havforskningsinstituttet: [Hva har vi lært av 20 år med marint vern?](#)